

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRIJI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

O'RGANILAYOTGAN MINTAQА MAMALAKATLARI
SIYOSИ TARIXI
(YAPONIYA)

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot

Ta'lim sohasi:

310000 – Itimoiy va xulq atvorga mansub
fanlar

Ta'lim yo'nalishi:

60310700 – Siyosatshunoslik

2

11

Fan/modul Kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
OMST104	2021-2022	2	4
Fan/modul turi	Ta'lim tili		
Majburiy	O'zbek\Rus	Haftadagi dars saatları	4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. O'rganilayotgan mintaqा mamalakatlari siyosiy tarixi (Yaponiya)	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni		
	Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga Yaponiya siyosiy tarixinin asosiy davrlari, davlat boshqaruvni, siyosiy tizimi xususiyatlari, madaniyatni jahon taraqqiyotida tutgan o'mi bo'yicha nazariy bilimlarni o'rgatish va ularni amaliyotda tabbiq etish konikmasini shakllantirishdan iborat.		
	Fanning vazifasi – talabalarga Yaponiyaning siyosiy tarixi, davlat tuzumining mazmuni va mohiyatini, jahon sivilizatsiya taraqqiyotida tutgan o'mi hamda ahamiyatini ochib berish.		
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)		
	II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:		
	1- Mavzu. Qadimgi Yaponiya		
	Paleolit, Jyoumon (neolit). Yayoi (bronna-temir), Yayoi madaniyatini shakllantirishda ko'chmanchilarning ahamiyati. Yaponiya davlatchiligining shakllanishi, kurgan davri (Kofun). Yamato davlati. Asuka davri.		
	2-Mavzu. Nara va Heyan davrlari		
	Nara davrida davlat tuzilishi, Nara davrida ijtimoiy tuzilish. Nara davrining siyosiy tarixi. Heyan davrining qisqacha tavsifi (794-1185). Heyan davrida davlat tuzilishi. Heyan davrida ijtimoiy tuzilishning o'ziga xos xususiyatlari. Heyan davrining siyosiy tarixi. Heyan davrining bosnida davlat siyosati.		
	3-Mavzu. Yaponiya o'rta asrlarda		
	Syogunat Kamakura davri (1185-1333), Tayra va Minamoto urushi. Kamakura davrining siyosiy tizimi. Kamakura syogunatinining ma mury tuzilishi. Minamoto-no Eritomo vafotidan keyin hokimiyat uchun kurash. Mo'g'ul bosqinlari. Kamakura syogunatinining qulashi. Kamakura davlatdagi ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlari. Diniy hayot. Kamakura davri madaniyati.		

4-Mavzu. Muromati davri (1333-1467)

Qo'shimcha adabiyotlar

Godaygoming "qayta tiklanishi". Bakufu harbiy-siyosiy tuzilishi. Asikaga Yosimitsu Hukmonligi (1367-1408). XIV-XV asrlarda Yaponiyaning xalqaro aloqalari. Muromati davrida Yaponiyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Muromati davrinning madaniyati.

5-Mavzu. "Urusha olib borilgan viloyatlar" davri (1467-1573)

Onin-Bummayning muammolari. Bakufu "urushayotgan viloyatlar" davrida. Sengokudainyoning ko'tarilishi. Sharqiy Yaponiya "urushayotgan viloyatlar" davrida. Mori uyi: G'arbiy Yaponiyada hukmonlik qilish yo'li. Kyushu va Shikoku "urushayotgan viloyatlar" davrida. Sangokudaymdagi vassal aloqalar. Sangokudayme "hukmdor" taqdiri sifatida. Tashqi dunyo bilan aloqalar. Sengoku davi madaniyati.

6-Mavzu. Adzuti-Momoyama davri (1573 -1603)

Yaponiya birlashuvining boshlanishi: Oda Nobunagning birinchi g'abalasi. Oda Nobunagning ichki siyosati. Yangi dushman Nobunaga Ittifoqi qulashi. Aketi Mitsuhide isyonii. Yaponiyaning Toyotomi Hideyoshi birlashuvining yakunlanishi. Yaponiya yerlarini hisobga olish chorakari (Taiko kenti). "Dehqonlarni askarlardan ajratish". Harbiy zodagonlar ustididan nazoratni kuchayirish. Hideyoshi davrida Yaponiyaning iqtisodiy rivojlanishi. Korevaga borish va Hideyoshi o'limi. Adzuti - Momoyama davrining madaniyati.

7-Mavzu. Yaponiya Tokugawa davrida (1603 -1867)

Tokugava Ieyasu. Urush siyosat sifatida. Uchinchli syogunatning shakllanishi. Tokugawa kuch tizimini shakllantirish. Ieyasu hayotining so'nggi yillari. Syogunating siyosiy-ma'muriy tizimi. Hokimiyat tizimining shakllantirishi. Syogun nomini meros qilib olish tartibi. Ijtimoiy-siyosiy tizim. Bakufu tuzilishi.

8-Mavzu. XVIII asr. O'zgarish vaqtি

Shahar rivojlanishi. Tokugava davridagi savdogarlar. Sakkizinch Syogun

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini biqalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016. - 56 b.

2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b.

3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimni mard va oljanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. - 488 b.

4. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizing roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oly bahodir. – T.: O'zbekiston, 2018. - 507 b.

5. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'fadi. – T.:O'zbekiston, 2019. -396 b.

6. Дейноров Э. История Японии. –М.:ACT, 2008. – 767.

7. Молодяков, В. Э. История Японии XX век [Электронный ресурс] : монография. –М.: Крафт, 2007. – 528 с.

Axborot manbaalari

8. www.lex.uz.

9. www.gov.uz.

10. www.library.ziyonet uz.

7. O'quv dasturi "Yaponiya tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti" kafedrasida islab chiqilgan va 2021 - yil "20" - 08 dagi "1"-sonli bayonommasi bilan ma'qullangan.

O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 20 21-yil "20" - 08 dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

8. Fan/modul uchun ma'sular:

Z.G'Qosimova – TDShU, «Yaponiya tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti» kafedrasi o'qituvchisi, siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori (PHD).

9. Taqrizchilar:

O.I. Alimov – TDShU, «Yaponiya tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyot» kafedrasi mudiri, siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori (PHD). O.M. Nayimov – Jahan iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti,

	<p>28. Yapon iqtisodiy “mo’jizasi”ning mohiyati.</p> <p>29. Yaponiyada diniy e’tiqod va milliy an analar.</p> <p>30. O’zbekiston va Yaponiya o’rtasidagi iqtisodiy, siyosiy va madaniy munossabatlarning va rivojlanishi.</p> <p>Mustaqil o’zlashtiriladigan mayzular bo’yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsya etildi.</p>
3.	<p>V. Ta’lim natijalari (Kashbiy kompetensiyalari)</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaponiya siyosiy tarixiyning asosiy bosqichlari, davlat boshqarushi, siyosiy tizimi, madaniyat haqida <i>tasavvur va bilinga ega bo‘lishi</i>; • Yaponiyaning siyosiy tarixi, ijtimoiy-siyosiy, madaniy rivojanishiga oid ilmiy ma’lumotlarni zamonaviy texnologiyalar asosida izlash, yig’ish, tahsil qilish va tizimlashitish; ulardan foydalagan holda annotatsiya, ilmiy maqola, referat tayyorlash <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi</i>.
4.	<p>VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma’ruzalar; • interfaol keyssstadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyiylar; • jamaoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyiylar.
5.	<p>VII. Kreditarni olish uchun talablar:</p> <p>joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo’yicha yozma ishni topshirish. Kurs ishini tayyorlash va himoya qilish.</p>
6.	<p>VIII. Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyottari hamda axborot manbalari</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. История Японии / Под ред. А. Е. Жукова. – М.: Институт востоковедения РАН, 1998. – Т.1. С древнейших времён до 1968 г. – 659 с. 2. История Японии / Под ред. А. Е. Жукова. – М.: Институт востоковедения РАН, 1998. – Т. 2. 1868 – 1998. – 703 с. 3. Молодякова Э.В. Япония, открытая миру. М.:АИРО-XXI 2007.304с.

	<p>Esimune-segun islohotchi. Ta’lim va tarbiya tizimi. Hukumat va shahzoda maktablarining paydo bo‘ishi. Terakoya ibodatxonasining maktabları.</p> <p>9-Mavzu. Yaponiya va tashqi dunyo</p> <p>Izolyatsiya siyosatiga o’tish. Tokugava davridagi Yaponiyada yevropaliklar. Gollandiyaliklar. Yevropa ilmiy bilimlarining birinchi informatori. Yaponiyaning “ochhilishi arafasida”. Tokugava davrinning yakun topishi.</p>
	<p>10-11-Mavzu. Yaponiya Meiji davrida (1868 -1905): islohotlar boshhanishidan rus-yapon urushiga qadar</p> <p>Syogundan imperatorga o’tish. Fuqarolik urushi. Milliy ramzlar va imperator Meiji qiyofasi. Yangi hokimiyatni shakkantirish. Ijtimoiy tuzilmanni isloh qilish. Boshdaruv apparati yaratish. Yaponiya chegaralarini aniqlash. Asosiy islohotlar. Islohotlarning strategik va taktik maqsadlari. Ta’lim islohoti. Harbiy islohotlar. Tashqi ko’rinish va xatti-harakatni isloh qilish. Islohotlar va samuray qo‘zg’olonlarining noroziligi. Konstitutsiyani, qabul qilish va parlament tuzish. Iqtisodiy islohotlar. Yaponiya ruhini tarbiyalash. Milliy o’ziga xoslikni izlash. Yaponiya-Xitoy va Yaponiya-Rossiya urushlari.</p>
	<p>12-Mavzu. Yaponiya XX asrning binchisi yarmida. (1905-1945)</p> <p>Yaponiya 1900-1920-yillarning ikkinchi yarmida. “Buyuk davlat” ning tashqi siyosati (1905-1918). Ichki siyosiy rivojanishning xususiyatlari (1905-1918). Yaponiyaning iqtisodiy rivojanishi(1900-1920-yillarning 2-yarmi). Yaponiya birinchi jahon urushidan keyin xalqaro munosabatlar tizimi. Katta depressiya va uning Yaponiya uchun ta’siri.</p>
	<p>13-Mavzu. 1930-yillarda Yaponiya: harbiy sarguzashtlardan katta urushgacha</p> <p>“Manchjur hodisasi” va uning ogibatari “Xitoy hodisasi” rejasiz katta urush. Iqtisodiyot: tikianishdan harbiy safarbarlikka qadar. Yaponiya ikkinchi jahon urushi arafasida va yillarida. Diplomatik chorrakhada (1939-1941). Tinch okeanidagi urush va imperiyaning qulashi (1941-1945).</p>

14-Mavzu. Ikkinchı Jahon urushidan keyin Yaponiya
Amerika harbiy bosqini davri (1945-1951). Urushning iqtisodiy va ijtimoiy oqibatları. Istilo davrida siyosiy tizim va demokratik islohotlar. “Teskari yo‘nalish”, va uning oqibatları. San-Fransisko tinchlik konferentsiyasi Urushdan keyingi tiklanish davri (1951-1960). Iqtisodiy va siyosiy voqealar. Tashqi siyosat. Iqtisodiy o’sishning yuqori sur’atlari davri (1960-1973). Iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlar. Siyosiy rivojlanish. Tashqi siyosat. O’rtacha iqtisodiy o’sish davri (1974-1990). Iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish. Siyosiy jarayonlarning xususiyatlari. Tashqi siyosat.

15-Mavzu. Postbipolyar davr (1991 yildan hozirgi kungacha)

Iqtisodiy rivojlanish. Siyosiy hayotdagi o’zgarishlar. Sovuq urushdan keyingi Yaponiyaning tashqi siyosati. Yaponiya madaniy diplomatiyasi. O’zbek-yapon munosabatlari tarixi.

III. Amaliy mashg’ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg’ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsya etiladi:

1. Qadimgi Yaponiya.
2. Nara va Heyan davrlari.
3. Yaponiya o’rtा asrlarda.
4. Muromati davri (1333-1467).
5. “Urusha olib borilgan viloyatlar” davri (1467 -1573).
6. Azzuti-Momoyama davri (1573 -1603).
7. Yaponiya Tokugawa davrida (1603 -1867).
8. XVII asr. O’zgarish vaqtı.
9. Yaponiya va tashqi dunyo.
10. Yaponiya Meiji davrida (1868 -1905); islohotlar boshlanishidan rus-yapon urushiga qadar.
11. Yaponiya Meiji davrida (1868 -1905); islohotlar boshlanishidan rus-yapon urushiga qadar.
12. Yaponiya XX asrning birinchi yarmida. (1905 - 1945).
13. 1930-yillarda Yaponiya: harbiy sarguzashtlardan katta urushgacha.
14. Ikkinchı Jahon urushidan keyin Yaponiya.
15. Postbipolyar davr (1991 yildan hozirgi kungacha).
Amaliy mashg’ulotlar multimedya qurilmalari bilan jhozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o’qituvchi tomonidan

o’kazilishi zarur. Mashg’ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o’tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo’llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsya etiladigan mnavzular:

1. Qadimgi Yaponiyani davriylashtirishning o’ziga xos xususiyatlari.
2. Yaponiya ilk davlatchiligini shakllantirish.
3. Nara davrida ijtimoiy tuzilma.
4. Imperator Kammu islohotlari.
5. IX asrning birinchi yarmida siyosiy kurash mexanizmlari.
6. X asrdagi asosiy harbiy to’qnashuvlar Minamoto qabilasining yuksalishi.
7. Syoen tiziminинг shakllanishi va parchalanishi.
8. Tayra va Minamoto urushi va uning oqibatlari.
9. Syogunat Kamakurning siyosiy taskiloti.
10. Yaponiyaga mo’g’ul bosqini.
11. Syogunat Kamakura va “Kammu restavratsiya” ning qulashi.
12. Oda Nobunaga tomonidan zabit etilishi va uning ichki siyosati.
13. Toyotomi Hideyosi va uning Yaponiya birlashuvidagi roli.
14. Toyotomi Hideyoshining ichki va tashqi siyosati.
15. Tokugawa Ieyasu va uning hokimiyatga kelishi.
16. Sekigahara jangi va syogunat Tokugavaning shakllanishi.
17. Yaponiyada birinchi xorijikklardan “izolyatsiya” siyosati boshlanishiga qadar.
18. G’arb davlatlarining “Yaponiya kashfiyoti”ga bo’lgan qiziqishini aniqlaydigan omillar
19. Samuray qo’zg’ololnari Meiji hukumatining islohotlariiga munosabat sifatida.
20. Boshqaruv apparatini shakllantirish va Meiji hukumatining tarkibi.
21. Meiji Konstitutsiyasi va parlament tuzish.
22. Milliy jo’ziga xoslikni izlashsh va Yaponiya-Xitoy urushi.
23. Rus-yapon urushi.
24. Yaponiya Birinchi Jahon urushi yillarida.
25. Ikkinchı Jahon urushi davrida Yaponiya.
26. Yaponiya demokratik rivojlansh jaryonida.
27. Yaponiya Konstitutsiyasi.